

Tamás Tímea

A tökéletes anyag

(Borges után szabadon)

Volt egyszer egy szobrász, aki nem találta a tökéletes anyagot. Bármihez nyúlt, elégedetlen volt vele. Minden anyagnak volt valamilyen hátránya. Minden anyag olyan, mint az ember, előnyből és hátrányból, jóból és rosszból, aranyból és sárból, mézből és méregből van összegyúrva. Hogy lehessen a tökéletlen anyagból tökéleteset alkotni? Kell lennie valahol egy olyan anyagnak, ami felette áll mindezeknek. Valahol biztos létezik egy olyan anyag. Az isteni. Mindennap gondolkodott ezen. Mindennap kereste és úgy érezte, hogy mindig egy kicsivel, egy kevéssel, egy felfoghatatlan léppel, a végtelen egyetlen pontocskájával közelebb kerül hozzá. Úgy közeledett hozzá, mint az exponenciális függvény a koordinátákhoz, és úgy rettegett, mint ahogy a függvény rettegne, ha tudná, hogy a végtelen közeledés mellett sem fogja soha elérni azokat. Egyik koordinátát sem. Egy kicsit szégyellte is magát, mert tudta, hogy a társművészetek már valamilyenféleképpen megtalálták a megoldást. Megtalálták Isten betűjét, Isten labirintusát, a halhatatlanok városát, pusztán azért mert keresték. Vajon a keresőben magában van elrejtve a siker vagy a kudarc? Vajon a kereső személye a lényeg? Nem tudott erre sem választ adni, mert azt sem tudta, hogy a tökéletes anyag keresésének vágya a sajátja-e, vagy Isten által adott. Nem tudta, hogy belső, avagy kívülről jött adomány ez a gyöttrő vágy, amely lassan eluralta az egész életét.

Arra gondolt, hogy majd elindul egy vándorútra, egy olyanra, ahol száz kilométerenként megáll, rajzol maga köré gondolatban egy koncentrikus kört, és megvizsgál abban minden anyagot, amely szoborkészítésre alkalmas. Az egyenlítőnél kezdené, és fokozatosan menne feljebb, mígnem végezne az északi féltekével, aztán az északi sarktól visszatérve végigpásztázná a déli féltekét is, ahol éjjelente nézhetné a csillagokat, amelyek állítólag onnan másként látszanak, és fényesebben ragyognak. Matematikai pontossággal dolgozna, és minden kipróbált anyagból hátrahagyna egy alkotást, kicsit vagy nagyot, klasszikust vagy modernt, szépet vagy rútat, olyant, amilyent maga az anyag diktál, és így szobraival betértené az egész világot. A koncentrikus körök, melyeket gondosan mérne ki, részben átfednék egymást, nem maradna ki semmi, nem maradna ki földi anyag, amelyek között ott kell lennie a tökéletesnek, az isteninek.

Egy nap aztán útra is kelt. Voltak kételyei az időt illetően, azt gondolta, hogy az talán nem lesz elég kegyes hozzá, nem ajándékoz neki annyi napot, amennyi a tervéhez, az útjához kell, de hamar elhessegette ezt a gondolatot. Készített szobrokat

agyagból, nádból, mézből, fából, kőből, jégből, mohából, zuzmóból, virágból, fémből, készített szobrokat a világ összes ötvözetéből, és külön-külön a fémekből is, arctalan alakokat és ragyogó arcúakat, gnómokat és angyalokat, evilági és különleges lényeket, a szférákból alászálltakat és a pokolból felemelkedetteket, mágu-sokat és parasztokat, nőket és férfiakat, egyre csak formálta, formálta az anyagot, a saját lelkét öntötte mindegyikbe, az állatokba és emberekbe, a hibrid lényekbe és az egyszerű mindennapiakba, és lassan fogyott az ereje, és zsugorodott a tér, amelyben megtalálni vélte azt, amit keresett. Magányos volt. A szobrokat mindig hátrahagyta, ő pedig továbbment, és rájött, hogy valamivel nem számolt. Az idő és a tér közömbös volt, hagyta magát kitölteni a gondolat és az anyag által, de az emberi lélek ereje egymagában nem volt elég az alkotáshoz. Ez az erő, amelyet meg kellett osztania teremtményeivel, lassan elkezdett fogyatkozni. Már rég a déli féltéken járt, elhagyta Új-Zéland partjait és egy csónakban hánykódva kagylót gyűjtött és halpikkelyt és halcsontot a következő alkotáshoz, éjjelente pedig a csodálatos égboltot bámulta, a rengeteg hullócsillagot és a beléjük zárt kívánságokat, amikor arra gondolt, hogy talán tévedett. Talán nem tart ki az ereje. Abban az időben, álmában vele tartott az egyik alkotása, egy hófehér ocelot, aki ismerte a vágyait.

Egyszer egy éjszaka azt álmodta, hogy az oceloton kívül még van valaki mellette. Egy József nevű ember volt, akit Egyiptomban faragott ki egy különleges kőtömbből. József egészen közel hajolt hozzá, és azt ígerte suttogva, hogy megfejtí az álmát. Azt mondta neki: „Túl vagy a bő esztendőkön, és túl vagy a szűkőkön is. Nemcsak az ocelot és én, hanem minden alkotásod életre kelt. Benépesítették a földet, de nem úgy, ahogy te gondoltad. Az embereket uralják, azt, ami örökkévaló bennük. Az a tökéletes anyag, és te megtaláltad. Éljen békével.”

Akkor felébredt a szobájában. Az első napsugarak átfúrták magukat a redőnyökön és megpihentek az asztalon. Az asztal közepén pedig, egy 12 centis sugarú kör közepén egy hófehér ocelotszobor volt.